U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **J. L.,** zast. JUDr. Jaroslavem Skákalem, advokátem, se sídlem Nádražní 24, Semily, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení,** se sídlem Křížová 1292/25, Praha 5, o námitce podjatosti vznesené žalobcem ve věci vedené u Krajského soudu v Hradci Králové pod sp. zn. 29 Ad 22/2011,

takto:

Soudkyně Krajského soudu v Hradci Králové JUDr. Jana Kábrtová **není vyloučena** z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Krajského soudu v Hradci Králové pod sp. zn. 29 Ad 22/2011.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce podal žalobu proti rozhodnutí žalované ze dne ze dne 31. 10. 2008, č. X, jímž byla zamítnuta jeho žádost o plný invalidní důchod pro nesplnění podmínek § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů. Řízení o této žalobě vede Krajský soud v Hradci Králové pod sp. zn. 29 Ad 22/2011.

Žalobce podáním, které bylo krajskému soudu doručeno dne 21. 12. 2011, namítal podjatost *„celé místně příslušné Královéhradecké oblasti resortu MPSV ČR a justice ČR v mé věci ve smyslu ust. &8 odst. 1 a 5 zákona č. 150/2002 sb. , soudní řád správní – s.ř.s. ... Společným jmenovatelem zločinců ve službách státu je příslušnost ke komunistickým , estébáckým Královéhradeckým gangům a rodinným klanům , nosným pilířům zločinného komunistického režimu , a to včetně předsedů OS v Semilech soudruha estébáka a milicionáře S. S. i KS v Hradci Králové , který zákeřně a bezprecedentně útočil na můj život 20. – 22.9. 2010. Na těchto soudech(OS v Semilech a KS v Hradci Králové) se falšují dokumenty , soudní spisy , soudní jednání i rozsudky , s podporou předsedů těchto soudů , státních zastupitelství i policie. ... Na vydírání soudkyně KS v HK JUDr. Jany Kábrtové v žádném případě nepřistoupím , žalobu na ČSSZ ve sporu o PID(od 13.2. 2008!) nestáhnu a žádám o objektivní posouzení jinou nestrannou a nepodjatou komisí.“*

Krajský soud v Hradci Králové v reakci na citované podání žalobce požádal Okresní soud v Semilech o provedení výslechu žalobce ke vznesené námitce podjatosti a o jeho

výslovné poučení ve smyslu § 8 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

Žalobce podáním, které bylo krajskému soudu doručeno dne 6. 2. 2012, sdělil „*OS v Semilech i celé Královéhradecké státní(MPSV ČR) a justiční mafii , že se k tomuto výslechu nedostavím , protože celá tato zjevně nekompetentní a zločinná oblast nemá právo k jakýmkoliv právní a správním úkonům v mých záležitostech , jelikož opakovaně a soustavně porušuje nejen má základní práva , ale i zákony a Ústavu ČR!!! NS ČR ještě ani nerozhodl o mých námitkách podjatosti , relevantně podaných , prokázaných i zdůvodněných. Mám vážné obavy o svoji bezpečnost , z dalšího vydírání , zastrašování , fyzického napadání i z dalších útoků na moje zdraví , život a majetek. Tak tomu bylo ve všech správních i soudních jednáních od 8.10. 2007!!!*“

Ke vznesené námitce se soudkyně JUDr. Jana Kábrtová, jakož i ostatní soudci krajského soudu JUDr. Marcela Sedmíková, JUDr. Ivona Šubrtová, JUDr. Magdalena Ježková, Mgr. Marie Kocourková, Mgr. Helena Konečná a JUDr. Pavel Kumprecht vyjádřili tak, že se v této věci necítí být podjatí a není jim známa žádná skutečnost, ze které by mohl vyplynout důvod případných pochybností o jejich nepodjatosti.

Dne 30. 3. 2012 byla věc předložena k rozhodnutí Nejvyššímu správnímu soudu.

Žalobce namítal podjatost celého Krajského soudu v Hradci Králové, avšak věc vedená u tohoto soudu pod sp. zn. 29 Ad 22/2011 byla přidělena JUDr. Janě Kábrtové, která již v této věci rozhodla rozsudkem ze dne 20. 9. 2010, č. j. 29 Cad 69/2008 – 150, který byl rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2011, č. j. 4 Ads 155/2010 – 235, zrušen a věc vrácena krajskému soudu k dalšímu řízení. Nejvyšší správní soud již v usnesení ze dne 18. 5. 2006, č. j. Nao 32/2005 – 34, konstatoval, že v případě, kdy je „*účastníkem vznesena námitka podjatosti všech soudců určitého soudu, a přitom je již zřejmé, kterému soudci (soudcům) je či bude věc přidělena, je účelné se zabývat otázkou podjatosti jiných než těchto soudců jen za předpokladu, že u nich bude shledán důvod k vyloučení (...) I při posuzování námitky podjatosti totiž nutno respektovat zásadu hospodárnosti řízení, která v daném případě velí postupovat tak, aby podjatost jednotlivých soudců byla prověřována jen dotud, dokud se nenajde potřebný počet soudců, kteří jsou ve vztahu k věci nepodjatí a kteří tedy ve věci mohou jednat a rozhodovat.*“ Z tohoto důvodu se Nejvyšší správní soud zabýval nejprve námitkou podjatosti JUDr. Jany Kábrtové a až pokud by shledal, že je tato soudkyně skutečně v dané věci vyloučena, posoudil by rovněž námitku podjatosti vůči soudkyním JUDr. Ivoně Šubrtové a JUDr. Marcele Sedmíkové, které podle rozvrhu práce v případě potřeby JUDr. Kábrtovou zastupují.

Podle § 8 odst. 1 s. ř. s., *soudci jsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučeni jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.*

Podle § 8 odst. 3 s. ř. s. *soudce, který zjistí důvod své podjatosti, oznámí takovou skutečnost předsedovi soudu a v řízení zatím může provést jen takové úkony, které nesnesou odkladu. Předseda soudu na jeho místo určí podle rozvrhu práce jiného soudce nebo jiný senát. Má-li předseda soudu za to, že není dán důvod podjatosti soudce, nebo týká-li se věc předsedy soudu, rozhodne o vyloučení Nejvyšší správní soud usnesením, a jde-li o soudce, Nejvyššího správního soudu, jiný jeho senát.*

Podle § 8 odst. 5 s. ř. s. *účastník nebo osoba zúčastněná na řízení může namítnout podjatost soudce, soudní osoby, tlumočníka nebo znalce. Námitku musí uplatnit do jednoho týdne ode dne, kdy se o podjatosti dozvěděl; zjistí-li důvod podjatosti při jednání, musí ji uplatnit při tomto jednání. K později uplatněným námitkám se nepřihlíží. Námitka musí být zdůvodněna a musí být uvedeny konkrétní skutečnosti, z nichž je dovozována. O vyloučení soudce rozhodne usnesením po jeho vyjádření Nejvyšší správní soud, a je-li namítána podjatost soudní osoby, tlumočníka nebo znalce, senát po jejich vyjádření.*

Integrální součástí práva na spravedlivý proces tak, jak je vymezeno v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) a v čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“), je garance toho, aby ve věci rozhodoval nezávislý a nestranný soudce. Nestrannost a nezaujatost soudce je jedním z hlavních předpokladů spravedlivého rozhodování a jednou z hlavních premis důvěry občanů a jiných subjektů v právo a právní stát (čl. 1 odst. 1 Ústavy České republiky).

Z ustálené judikatury zdejšího soudu a také Ústavního soudu plyne, že nestrannost soudce je především subjektivní psychickou kategorií, jež vyjadřuje vnitřní psychický vztah soudce k projednávané věci. Při posuzování námitky podjatosti je však třeba nestrannost vnímat i z hlediska objektivního, tzn. zkoumat, zda skutečně existují objektivní okolnosti, jež vyvolávají oprávněné pochybnosti o nezaujatosti soudce v konkrétním případě. Jak se k této otázce vyjádřil Ústavní soud, vyloučení soudce z projednávání a rozhodnutí ve věci má být založeno nikoliv jen na skutečně prokázané podjatosti, ale již tehdy, jestliže lze mít pochybnosti o jeho nepodjatosti; při posuzování této otázky je tedy třeba učinit úvahu, zda - s ohledem na okolnosti případu - lze mít za to, že by soudce podjatý mohl být (viz nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 167/94, sv. 6, nález č. 127 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu, dostupné na http://nalus.usoud.cz).

Otázka podjatosti nemůže být ve všech případech postavena zcela najisto, nicméně rozhodovat o této otázce je nutno vždy na základě existujících objektivních skutečností, které k subjektivním pochybnostem osob, jež se řízení účastní, vedou. K vyloučení soudce z projednávání a rozhodnutí věci však může v zásadě dojít teprve tehdy, když je evidentní, že vztah soudce k dané věci, účastníkům řízení nebo jejich zástupcům, dosahuje takové povahy a intenzity, že i přes zákonem stanovené povinnosti nebude moci nebo schopen nezávisle a nestranně rozhodovat (srov. nález Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 105/01, sv. 23, nález č. 98 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu, dostupné na http://nalus.usoud.cz).

Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny). Tak, jak zákon

tuto příslušnost stanovil, je tato zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný.

Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 30. 9. 2005, č. j. 4 As 14/2004 - 70, www.nssoud.cz, uvedl, že *nestrannost soudce je především subjektivní psychickou kategorií, vyjadřující vnitřní psychický stav soudce k projednávané věci v širším smyslu (zahrnuje vztah k předmětu řízení, účastníkům řízení, jejich právním zástupcům atd.), o nichž je schopen relativně přesně referovat toliko soudce sám. Pouze takto úzce pojímaná kategorie nestrannosti soudce by však v praxi nalezla stěží uplatnění vzhledem k obtížné objektivní přezkoumatelnosti vnitřního rozpoložení soudce. Kategorii nestrannosti je proto třeba vnímat šířeji, také v rovině objektivní. Za objektivní ovšem nelze považovat to, jak se nestrannost soudce pouze subjektivně jeví vnějšímu pozorovateli (účastníkovi řízení), nýbrž to, zda reálně neexistují objektivní okolnosti, které by mohly objektivně vést k legitimním pochybnostem o tom, že soudce určitým, nikoliv nezaujatým vztahem k věci disponuje. Vyloučení soudce z projednávání a rozhodování věci má být založeno nikoliv pouze na skutečně prokázané podjatosti, ale je dáno již tehdy, jestliže lze mít pochybnost o jeho nepodjatosti (I. ÚS 167/94, Ústavní soud: Sbírka nálezů a usnesení Ústavního soudu). Na druhé straně Ústavní soud vyslovil, že subjektivní hledisko účastníků řízení o podjatosti může být podnětem k jejímu zkoumání, rozhodování o této otázce se však musí dít výlučně na základě hlediska objektivního. To znamená, že otázka podjatosti nemůže být postavena nikdy zcela najisto, nelze ovšem vycházet pouze ze subjektivních pochybností osob zúčastněných na řízení, nýbrž i z právního rozboru skutečností, které k těmto pochybnostem vedou (II. ÚS 105/01). Rovněž judikatura Evropského soudu pro lidská práva vychází z dvojího testu nestrannosti soudce: subjektivní test je založen na základě osobního přesvědčení soudce v dané věci, objektivní test sleduje existenci dostatečných záruk, že je možno v tomto ohledu vyloučit jakoukoliv legitimní pochybnost (III. ÚS 448/04).*

Lze tak shrnout, že při posouzení otázky podjatosti soudce je třeba akcentovat též tzv. zdání nezávislosti a nestrannosti nejen ve vztahu k účastníkům řízení, nýbrž i ke třetím osobám (z novější judikatury Ústavního soudu k tomu viz např. nález ze dne 7. 3. 2007, sp. zn. I. ÚS 722/05).

Z námitek žalobce plyne, že podjatost soudkyně JUDr. Jany Kábrtové spatřuje v jejím postupu v této věci a v tom, že je součástí *„Královéhradecké ... justice ČR“*, která patří *„ke komunistickým , estébáckým Královéhradeckým gangům a rodinným klanům , nosným pilířům komunistického režimu“*.

Pokud žalobce poukazuje obecně na příslušnost celé místně příslušné Královéhradecké oblasti a jejích orgánů *„ke komunistickým , estébáckým Královéhradeckým gangům a rodinným klanům , nosným pilířům komunistického režimu“*, nelze v tomto tvrzení spatřovat námitku podjatosti uvedené soudkyně, neboť z ní nevyplývají žádné konkrétní důvody, které by mohly podjatost ve smyslu § 8 s. ř. s. zakládat.

Námitku podjatosti vůči soudkyni JUDr. Janě Kábrtové spočívající v jejím postupu v této věci lze dovodit z podání žalobce, které bylo krajskému soudu doručeno dne 21. 12. 2011. V něm žalobce uvedl, že *„Na vydírání soudkyně KS v HK JUDr. Jany Kábrtové v žádném případě nepřistoupím , žalobu na ČSSZ ve sporu o PID(od 13.2. 2008!) nestáhnu a žádám o objektivní posouzení jinou nestrannou a nepodjatou komisí.“* Toto podání bylo

reakcí na přípis krajského soudu ze dne 2. 12. 2011, č. j. 29 Ad 22/2011 - 277, v němž soud uvedl, že s ohledem na znění doplňujícího posudku posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Hradci Králové ze dne 24. 11. 2011, který byl společně s přípisem žalobci zaslán, je možné vzít žalobu zpět. Z obsahu uvedeného přípisu neplyne, že by žalobce měl vzít žalobu zpět nebo že by byl k tomuto úkonu soudem nucen, ale je v něm naznačen postup v případě, že by žalobce vzhledem k posouzení obsaženému v posudku posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Hradci Králové na žalobě proti napadenému rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení netrval. V žádném případě nebyl tímto přípisem ze strany krajského soudu, resp. JUDr. Jany Kábrtové činěn na žalobce jakýkoli nátlak, aby vzal svou žalobu zpět, a není tak možné v takovém postupu spatřovat jeho vydírání. Ostatně o tom, že žalobce nebyl ke zpětvzetí žaloby nijak nucen, svědčí skutečnost, že řízení o jeho žalobě nadále probíhá. Ani tato okolnost proto nemůže být důvodem pro vyloučení soudkyně JUDr. Kábrtové z projednávání a rozhodnutí v této věci. V tomto směru je nutné zdůraznit i to, že podle § 8 odst. 1 s. ř. s. nejsou důvodem k vyloučení soudce okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

Důvodem pro vyloučení soudce totiž může být pouze jeho poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům, nebo skutečnost, že se podílel na projednávání a rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Poměr k věci může vyplývat především z přímého právního zájmu soudce na projednávané věci, zejména v případech, kdyby mohl být rozhodnutím soudu přímo dotčen ve svých právech. Poměr soudce k účastníkům nebo k jejich zástupcům může být založen například příbuzenským nebo jemu obdobným vztahem (ať již zjevně přátelským či nepřátelským), může jít i o vztah ekonomické závislosti, apod. Takové skutečnosti žalobce netvrdil, ani je Nejvyšší správní soudu nezjistil.

Současně se v daném případě nejedná ani o „podílení se na projednávání a rozhodování věci v předchozím soudním řízení“. Interpretací tohoto pojmu se již Nejvyšší správní soud zabýval (srov. zejména usnesení ze dne 19. 3. 2003, č. j. Nao 2/2003 – 18, publ. pod č. 53/2004 Sb. NSS, a usnesení ze dne 6. 1. 2005, č. j. Nao 56/2004 - 54, publ. pod č. 545/2005 Sb. NSS) a uzavřel, že překážkou, která je důvodem podjatosti soudce z důvodu podílu na předchozím soudním řízení může být pouze fakt, že by soudce na jiném stupni soudní hierarchie rozhodoval o totožné věci (totožnost věci je dána totožností účastníků a předmětu řízení). Jinými slovy, kupříkladu tutéž věc nemůže u krajského soudu a poté v řízení u Nejvyššího správního soudu projednávat a rozhodovat stejný soudce. Důvodem k vyloučení soudce krajského soudu tedy není skutečnost, že v téže věci již vydal rozhodnutí, které bylo Nejvyšším správním soudem zrušeno a věc vrácena krajskému soudu k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud uzavírá, že důvody uplatněné žalobcem nejsou způsobilé vyvolat pochybnosti o nepodjatosti soudkyně Krajského soudu v Hradci Králové JUDr. Jany Kábrtové. Se zřetelem k tomu, že se uvedená soudkyně necítí být podjata a její podjatosti nenasvědčují ani jiné skutečnosti, rozhodl Nejvyšší správní soud tak, že soudkyně Krajského soudu v Hradci Králové JUDr. Jana Kábrtová není vyloučena z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Krajského soudu v Hradci Králové pod sp. zn. 29 Ad 22/2011.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. května 2012

JUDr. Marie Turková
předsedkyně
senátu